

Силабус курсу Антикорупція і доброчесність	
Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 014.03 Середня освіта (Історія) Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)» Кількість кредитів – 3 Рік підготовки, семестр – II рік, III семестр Компонент освітньої програми: вибірковий Дні занять: згідно з розкладом занять Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи	
Мова викладання: українська	

Керівник курсу

кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства **Прийдун Степан Васильович**

Контактна інформація: email: pryidun@tnpu.edu.ua тел.: +380972431597

Посилання на курс у системі Moodle: <https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=4464>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна мета засвоєння курсу – формування знань і розуміння поняття доброчесності та доброчесних стратегій поведінки, а також сприяння формуванню практичних навичок серед здобувачів вищої освіти як уникати корупції в повсякденному житті та діяти доброчесно в складних неоднозначних життєвих ситуаціях.

Завдання дисципліни – ознайомити здобувачів з історичними витоками, сутністю понять «корупція» та «доброчесність» та їх місцем в українському суспільстві; надати студентам цілісну систему знань про історію, сутність та складові корупції; сформувати розуміння важливості громадянського суспільства у запобіганні та протидії корупції; сформувати вміння знаходити та критично аналізувати інформацію; сформувати розуміння важливості засобів масової інформації у запобіганні та протидії корупції; сформувати у студентів готовність долучатися до формування та забезпечення доброчесного освітнього середовища та навчити використовувати на практиці основні інструменти залучення молоді до розбудови доброчесного суспільства.

Курс розроблено Офісом доброчесності НАЗК та реалізується в рамках проекту «Прозорі університети».

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Години (лек. / сем.)	Теми	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Тема 1. Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення.	Розуміти суть поняття «корупція» та його головні складові, мати уявлення про розвиток корупції на різних етапах історії. Знати основні види й форми корупції. Розрізняти корупцію за видами й формами.	Питання, практичні завдання, есе, кейси.
2 / 0	Тема 2. (Не)виправдання: чому виникає корупція? Причини.	Розуміння причин корупції загалом і в Україні зокрема, вміння пояснювати корупцію в межах різних теорій. Розрізняння вимушеної корупції та корупції жадібності. Сприйняття корупції як загрози для всіх країн.	Кейси, практичні питання.
2 / 0	Тема 3. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею.	Розуміння суті проблеми «снігової кулі» та негативного впливу корупції на сталий розвиток країн. Уявлення про світовий досвід боротьби з корупцією. Наводити приклади успішних кейсів боротьби з корупцією. Усвідомлення негативного впливу корупції на сталий розвиток та її негативні наслідки в різних сферах.	Завдання, кейси, обговорення.
2 / 0	Тема 4. Побутова корупція: рукою подати.	Розуміння поняття побутової корупції та її відмінності від інших видів. Уміння ідентифікувати прояви побутової корупції в різних сферах життя; знати, як чинити в ситуаціях побутової корупції. Розділяти та поширювати цінність нульової толерантності до корупції, зокрема побутової та дрібної.	Завдання, кейси, обговорення.
2 / 0	Тема 5. Антикорупційні месники: хто бореться з корупцією в Україні?	Розуміти мету створення антикорупційних органів та міжнародні стандарти щодо антикорупційних органів. Знати про головні напрями роботи антикорупційних органів та передумови становлення системи антикорупційних органів України. Розрізняти антикорупційні органи України за напрямками їхньої	Питання, практичні завдання, есе, кейси.

		діяльності. Усвідомлювати необхідність наявності в державі незалежних та професійних антикорупційних органів, що здійснюють діяльність у сфері превенції корупції, її розслідування та притягнення до відповідальності за неї.	
2 / 0	Тема 6. Сучасний вимір доброчесності.	Розуміти суть поняття доброчесності в межах різних підходів до її визначення, усвідомлювати зв'язок між соціально-політичними умовами та доброчесністю та як доброчесність впливає на корупцію та боротьбу з нею. Знати правову регламентацію доброчесності в Україні. Пояснювати вплив доброчесності на державу та суспільство, зокрема в антикорупційній сфері. Розрізняти підходи до визначення доброчесності з точки зору самоінтеграції, ідентичності, самоконструювання, відстоювання чогось або моральної мети. Усвідомлювати позитивний вплив доброчесності на державу та суспільство.	Кейси, практичні питання, обговорення.
2 / 2	Тема 7. Корупція та держава.	Розуміти суть поняття «добре врядування». Знати перелік 12 принципів доброго врядування та їхню суть. Мати мають уявлення про вплив корупції на сфери функціонування державної влади: демократизацію, забезпечення та захист прав людини, економічний розвиток. Усвідомлювати важливість забезпечення принципів доброго врядування в державній діяльності й негативний вплив корупції на сфери функціонування державної влади: демократизацію, забезпечення та захист прав людини, економічний розвиток.	Питання, практичні завдання, есе, кейси, робота в групах.
2 / 2	Тема 8. Спільними зусиллями: як активні громадяни борються з	Розуміти роль громадянського суспільства у боротьбі з корупцією. Знати основні функції та напрями роботи громадянського суспільства	Кейси, практичні питання, обговорення.

	корупцією?	в боротьбі з корупцією. Знати умови, за яких громадяни будуть долучатися до боротьби з корупцією. Вміти ідентифікувати корупцію жадібності та вимушену корупцію. Усвідомлювати важливість участі громадян у процесі боротьби з корупцією.	
2 / 2	Тема 9. Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією?	Розуміти роль медіа в процесі боротьби з корупцією та негативний вплив корупції на незалежність медіа. Ідентифікувати «фейки», «джинсу», «маніпуляцію» та інше в матеріалах. Усвідомлювати негативні наслідки впливу на медіа. Розуміти необхідність забезпечення незалежності для медіа.	Кейси, практичні питання, обговорення.
2 / 2	Тема 10. Добросесний бізнес: міф чи реальність.	Знати про різні види корупції в бізнесі та основні причини поширення корупції в бізнесі, а також законодавче регулювання в цій сфері. Розрізняти основні методи запобігання корупції в бізнес-середовищі. Уміти ідентифікувати корупційні ситуації у взаємодії із бізнесом. Мати навички складання «комплаєнс-плану» для бізнесу. Усвідомлювати важливість добросесності та чесної конкуренції в бізнес-процесах.	Питання, практичні завдання, есе, кейси.
2 / 0	Тема 11. Добросесність в освіті.	Розуміти суть добросесності у вищій освіті та, як заклади вищої освіти виховують цінності добросесності в студентах. Розуміти як популяризувати цінності добросесності в освітньому середовищі. Знати суть поняття корупційного ризику та його форми. Знати джерела виникнення корупційних ризиків, їхні наслідки та знають, як їх уникнути. Розуміти роль та функції антикорупційного уповноваженого в ЗВО. Вміти пояснити роль вищої освіти в розвитку добросесності. Виділяти цінності, які роблять навчальне середовище безпечним та добросесним. Вміння	Кейси, практичні питання, обговорення.

		ідентифікувати корупційні ризики. Усвідомлювати важливість доброчесності в освітньому процесі й необхідність участі ЗВО у вихованні цінностей доброчесності в студентах.	
2 / 2	Тема 12. Чужого не цурайтесь, але цитуйте: плагіат та академічна культура.	Розуміти поняття плагіату та академічного плагіату, розрізняти види плагіату. Усвідомлювати причини вдавання до плагіату. Знати, які наслідки плагіату можуть бути. Вміти правильно цитувати джерела та перефразувати текст правильно. Дотримуватися правил академічної доброчесності та правил цитування. Усвідомлювати проблему плагіату та його негативні наслідки.	Кейси, практичні питання, обговорення, тестові завдання.
2 / 0	Тема 13. Тут і зараз: як студентство змінює освітнє середовище.	Знати права і обов'язки здобувачів вищої освіти. Розуміти як здобувачі можуть впливати на якість вищої освіти в ЗВО. Знати про можливості, які надають студентам органи студентського самоврядування. Вміти захищати свої права та виконувати свої обов'язки. Усвідомлювати цінність проактивної участі в студентському житті.	Кейси, практичні питання, обговорення, тестові завдання.

ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

1. Гришук, М. (2020). Передумови виникнення та протидії корупції: історико-правові аспекти. Актуальні проблеми правознавства, 2(22). URL: <http://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/992/pdf>
2. Михайленко Д. Г. Тенденції щодо визначення поняття корупції та її співвідношення з хабарництвом // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Ківалов (голов. ред.), Ю. М. Оборотов (заст. голов. ред.), Ю. П. Аленін [та ін.] ; МОН України, ОНЮА. Одеса : Юрид. л-ра, 2009. Вип. 45 С. 352–357.
3. Соловйов В. Теорія «раціонального злочину» як підґрунтя для антикорупційної політики // Вісник Національної академії державного управління при Президентів України. 2011. № 4. С. 39–48.
4. Порайко А. М. Бюрократизм і корупція в системі державного управління: питання взаємозв'язку // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2014. № 5. С. 147–154 .
5. Гбур З. (2018). Бюрократична корупція як загроза національній безпеці. Інвестиції: практика та досвід, № 4. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=5960&i=28>

6. Сухарина М. (2017). Побутова корупція: що про неї думають українці. Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/article/pobutova-koruptsiya-shcho-pro-nei-dumayut-ukraintsi>
7. Стратегія формування нульової толерантності до корупції (2021). Офіс доброчесності НАЗК. URL: <https://prosvita.nazk.gov.ua/blog/strategiya-formuvannya-nulovoyi-tolerantnosti-do-koruptsiyi-klyuchovi-polozhennya>
8. Закон України «Про Вищий антикорупційний суд». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>
9. Закон України «Про запобігання корупції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
10. Закон України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text>
11. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
12. Доброчесність: поняття, складові та історія. Матеріали Офісу доброчесності НАЗК. URL: <https://prosvita.nazk.gov.ua/blog/dobrochesnist-ponyattya-skladovi-ta-istoriya>
13. Корж В. (2011). Проблеми протидії застосуванню сучасних корупційних виборчих технологій в Україні. Інститут виборчого права Національний університет «Києво-Могилянська Академія» № 4 (30): С. 14–17.
14. Кушнар'єв І. В. Політична корупція як система протиправних дій: варіативність проявів // Політичне життя. 2018. № 2. С. 50–54.
15. Тимошенко І. В. Вибори та корупція: сутність, причини, заходи запобігання // Правовий вісник Української академії банківської справи. 2014. № 2. С. 7–11.
16. Наливайко І. О. (2022). Роль інститутів громадянського суспільства у запобіганні і протидії корупції в органах публічної влади. Аналітичне порівняльне правознавство, № 2. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/261385>
17. Білецький А. В. Корупція у приватному секторі та роль громадськості у її запобіганні // Проблеми законності. 2016. Вип. 135. С. 157–166.
18. Колесніков А. Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози / А. Колесніков // Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. 2019. Вип. 24. -С. 122–128.
19. Чех Н. О. Корупція в бізнесі: корупційна поведінка у внутрішньо бізнесовому середовищі // Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості. 2018. № 2. С. 57–62.
20. Походєєва В. Є. Запобігання корупції в Україні крізь призму медіа: формування антикорупційного дискурсу як превентивний захід / В. Є. Походєєва // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Ківалов (голов. редкол.), Л. І. Кормич (голов. ред.), І. М. Милосердна (відп. ред.) [та ін.] ; НУ «ОЮА», Південноукр. центр гендер. проблем. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 67. С. 96–100.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів та відповідно до критеріїв якості знань).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на

наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20 %.

➤ **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються не більше 5 балів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1 (тема 1–4) – усне опитування, рецензії, робота з джерелами, есе, кейси, тести	15
Змістовий модуль 2 (тема 5–13) – усне опитування, рецензії, робота з джерелами, кейси, есе, тести	50
Підсумковий контроль – тести	35

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних і семінарських робіт.
- 3) Завдання для підсумкового контролю (екзаменаційні питання)
- 4) Електронний комплекс навчальної дисципліни в системі MOODLE